

En skola för alla barn och ungdomar i Söderhamns Kommun

Grundläggande verksamhetsidé

I enlighet med skollag och läroplaner är vår grundidé en inkluderande förskola och skola – Allas tillhörighet är självklar – vilket i korthet innebär att miljön skall samspela med individen och den inkluderande undervisningen omfatta alla.

Sverige har undertecknat ett antal internationella överenskommelser vilka styr grundtankarna för hur skolgången för alla barn och ungdomar skall anordnas. **Jämlikhet och delaktighet, lika möjligheter till utbildning i det vanliga skolsystemet i den närmaste skolan** är fundament som återkommer i FN:s barnkonvention, FN:s standardregler, Salamanca-deklarationen och Dakaröverenskommelsen.

Detta innebär att innan en elev exkluderas ur sitt naturliga sammanhang skall förutsättningarna för en inkluderad utbildning i elevens hemskola grundligt prövas.

Basorganisation -skolorådesnivå

Varje pedagog – alla arbetslag

Runt varje barn finns en basorganisation i form av pedagoger som arbetar tillsammans i ett arbetslag för att iscensätta ett sammanhang som erbjuder barn och ungdomar goda möjligheter till kunskapsutveckling och social fostran. Runt arbetslagen finns stöd i form av skolledning och elevhälsoteam.

Skolledning

Rektor har enligt skollag och läroplan det övergripande ansvaret för verksamhetens resultat och därmed ansvar för att verksamheten bedrivs på ett för eleverna rättssäkert sätt. Områdeschefen har tillsammans med sina rektorer ansvar för att områdets tillgängliga resurser används så optimalt som möjligt.

Elevvårdsteam

I varje område finns ett eller flera elevvårdsteam som stöd till basorganisationen. Teamet/teamen som arbetar på uppdrag av områdeschefen består i allmänhet av rektor, specialpedagoger, skolsköterska och kurator. Sammansättningen kan dock variera i de olika områdena.

Områdesövergripande stödorganisation

Pedagogiskt utvecklingsstöd

Det samlade pedagogiska utvecklingsstödet arbetar utifrån läroplaner, kursplaner, kommunal Skolplan och barn- och utbildningsnämndens verksamhetsplan.

BUN – pedagogiskt utvecklingsstöd omfattar projekten Drivkraft, ett utvecklingsstöd i jämställdhetsfrågor och pedagogiskt IT-stöd mm.

Därutöver ingår stöd vad gäller utveckling av matematikundervisning, bedömning och betyg samt läs- och skrivutveckling. Projekten och övrigt utvecklingsstöd fungerar som erbjudanden till områdena för att nå de övergripande målen om bättre arbetsro, fler behöriga elever och utvecklande av lärandemiljöer som främjar elevernas entreprenöriella förmågor. Arbetet i **BUN – pedagogiskt utvecklingsstöd** leds av utvecklingsledaren som arbetar på uppdrag av, och rapporterar till BUNs ledningsgrupp.

Nätverk för lärande och utveckling

För att säkra en likvärdighet inom kommunen för barn och ungdomar i åldrarna 0-19 år finns stöd i form av följande nätverk:

- **Centrala resursgruppen, CRG som är ett områdesövergripande nätverk för lärande och utveckling inom barn- och utbildningsförvaltningen.** Nätverket som består av skolläkare, psykolog, utvecklingsledare och samordnare samt några adjungerade specialpedagoger arbetar på uppdrag av och rapporterar till förvaltningschef och BUNs ledningsgrupp. Gruppen har en helhetsbild av samtliga specialkompetenser som finns inom förvaltningen och samordnar vid behov så att kompetenserna kommer barn och ungdomar till del oavsett var i kommunen man bor. En av nätverkets viktigaste uppgifter är att genom seminarier, föreläsningar m m främja ett lärande i organisationen. Sammankallande för nätverket är samordnaren som också leder arbetet utifrån utarbetad beskrivning av mandat och uppdrag.
- **Skolhälsovården** – Skolhälsovården består av skolläkare och skolsköterskor. Skolsköterskorna har sin tillhörighet i något av förvaltningens skolområden men fungerar

som ett områdesövergripande team under ledning av skolläkaren som är verksamhetschef för skolhälsovården. Skolhälsovårdens verksamhet är elevernas "företagshälsovård" och verksamheten regleras i skollagen kap 14 samt i Socialstyrelsens riktlinjer för skolhälsovård.

- **S-BUS, Samverkan barn och unga i Söderhamn.** S-BUS handlingsplan **Tillsammans för barns och ungdomars bästa** är grunden för samarbetet mellan kommunens socialförvaltning, barn- och utbildning, kultur och fritid samt landstingets primärvård och specialisterheter.
- **Förebyggande insatser - Projekt Drogrött Söderhamn.** Samverkansplan mellan socialförvaltningen, barn- och utbildningsförvaltningen, kommunens drogsamordnare samt studieförbunden Bilda och SISU.

Insatser på individnivå

Områdesövergripande nätverk

Utöver de insatser som basorganisationen och områdesstödet kan erbjuda finns möjligheter att via det områdesövergripande nätverket få tillgång till kommunens specialkompetenser förmedlade som stöd till pedagoger och arbetslag och i förekommande fall som direkt stöd mot elev. Det områdesövergripande nätverket ansvarar också för informera om och förmedla kontakter med de statliga resurscentra för olika typer av funktionshinder som finns att tillgå för kommunerna. Inventering av tillgängliga specialkompetenser framgår av bilaga 3.

Ungdomssamordnare - Vägvisare

Inom förvaltningen finns 1,5 tjänst som ungdomssamordnare för elever från skolår 7 - gymnasiet som etablerat eller riskerar att etablera ett utanförskap. Samordnarnas/vägvisarnas uppdrag ingår som en del av de av kommunfullmäktige avsatta resurser för förebyggande arbete. Uppdraget ingår i det kommunala uppföljningsansvaret att erbjuda utbildning i någon form på heltid för alla ungdomar upp till 20 år.

Samordnarnas uppdrag handlar om att söka upp var och en som etablerat, eller bedöms riskera att etablera ett utanförskap i syfte att utarbeta en individuell utvecklingsplan. Samordnarnas roll blir att fungera som kontaktlänk med exempelvis skola, föreningsliv, praktikplats mm.

Kommunens uppföljningsansvar för barn och ungdomar 0-25 år upp fördelas enligt följande:

Barn och ungdomar upp till 20 år

Barn- och utbildningsnämnden

Ungdomar 20 - 25 år

Nämnden för Lärande och arbete
(arbetsförmedlingen)

(Ungdomar 20 år – gemensamt ansvar BUN och LA)

Som ett led i att uppnå en god samverkan kring det kommunala uppföljningsansvaret har ett nätverk bildats (KUA-gruppen) bestående av ungdomssamordnarna, 2 socialsekreterare, studie- och yrkesvägledare och praktiksamordnare vid gymnasieskolans individuella program samt representanter från Resurscentrum (Lärande och arbete).

Personlig assistens vid fysiska funktionshinder

För barn och ungdomar med fysiska handikapp finns möjlighet att få tillgång till en personlig assistent i förekommande fall. Barn- och utbildningsnämndens samordnare beslutar efter inkommen ansökan och ansvarar för att lämna direktiv gällande planering, uppföljning och utvärdering av insatsen.

Särskilda undervisningsgrupper i grundskolan

Inom förvaltningen finns två särskilda undervisningsgrupper i grundskolan, samt resurser motsvarande tre tjänster placerade inom ramen för det individuella programmet på Staffangymnasiet.

Inrättande av särskilda undervisningsgrupper regleras i Grundskoleförordningen kap 5 §5 vilken anger att om det finns särskilda skäl får stöd ges i en särskild undervisningsgrupp. Styrelsen för utbildningen beslutar efter samråd med eleven och elevens vårdnadshavare om elevens placering i särskild undervisningsgrupp. Styrelsens beslut får överklagas hos Skolväsendets överklagandenämnd enligt Grundskoleförordningens kap 8 1 §. Detta innebär att beslut om inrättande av särskilda undervisningsgrupper fattas av barn- och utbildningsnämnden och beslut om placering i de två grupperna är delegerat till områdeschef Inga Malm.

Syfte och mål

Särskilt stöd skall ges till elever med behov av specialpedagogiska insatser enligt Grundskoleförordningens 5 kap 5 §. Av samma paragraf framgår att stödet i första hand skall ges inom den klass eller grupp eleven tillhör. Om särskilda skäl finns får stöd ges i en särskild undervisningsgrupp. Skälen till att en elev fullgör sin skolgång i en sådan grupp är att eleven är i sådana svårigheter i sin hemklass/hemskola att fortsatt stöd inom klassens/gruppens ram bedöms vara förenat med stor risk för en negativ utveckling för eleven. Kommunens särskilda undervisningsgrupper är i första hand till för barn och ungdomar med en primär psykosocial problematik.

Östanbogrupperna är en särskild undervisningsgrupp för elever i grundskolans tidigare år och gruppen finns fn placerad i Bergviksskolan. Det övergripande målet är en återgång till hemskolan.

Den särskilda undervisningsgruppen i Marmaverken, Marmavallens skola är avsedd för elever i grundskolans senare år. Det övergripande målet är en övergång till ett nationellt program i gymnasieskolan eller till en skraddarsydd lösning av annat slag.

För elever placerade i SU-grupper, liksom för övrigt alla elever, ligger grundskolans läroplan och kursplaner som grund för elevernas individuella utvecklingsplaner.

Vad som gäller för gymnasieskolan framgår av gymnasieförordningen 8 kapitel §§ 1-3. Av förordningen framgår att elever som är i behov av särskilt stöd får specialundervisning inom klassens ram.

Organisation och ledning

De särskilda undervisningsgrupperna som har ett kommunövergripande uppdrag har sin organisatoriska tillhörighet i det Nordvästra området. Områdeschefen i området beslutar om mottagande i grupperna på delegation av barn- och utbildningsnämnden.

Rektorerna för de särskilda undervisningsgrupperna ansvarar för:

- Att åtgärdsprogram upprättas mellan vårdnadshavare, hemskolans rektor och SU-gruppens rektor och personal vid placering i Östanbogruppen.
- Att åtgärdsprogram upprättas mellan vårdnadshavare, gymnasieskolans samordnare samt SU-gruppens rektor och personal vid placering i Marmavallens skola.
- Åtgärdsprogrammen skall ange mål, syfte och innehåll i utbildningen under tiden i SU-grupp samt var, när och hur parterna skall träffas för uppföljning, utvärdering och planering. Sådana möten skall dock hållas minst en gång per termin.

Personalens kompetens

Vid anställning av personal till de särskilda undervisningsgrupperna ställs krav på specialpedagogexamen alternativt annan relevant specialpedagogisk kompetens samt personlig mognad och fallenhet för uppdraget.

Det individuella programmet på Staffangymnasiet

Grunden för det individuella programmet är kärnämneskomplementering i kombination med praktik. Därutöver finns programinriktat individuellt program. Inom ramen för det individuella programmet på Staffangymnasiet finns Återvinningen – en verksamhet där elever förutom att man läser kärnämnen även arbetar praktiskt med att återvinna trasiga redskap, maskiner mm.

Svenska som andraspråk och modersmål

I enlighet med vad som framgår av grundskoleförordningen och gymnasieförordningen anordnas undervisning i svenska som andra språk, modersmål samt studiestöd på modersmål i kommunen. Resurser fördelas av förvaltningens samordnare till aktuella grundskoleområden samt till gymnasieskolan inför varje läsår.

Särskola

Skollagen kapitel 6 reglerar verksamheten i särskolan

Enligt skollagens 6 kapitel 1 § syftar utbildningen i särskolan till att ge barn och ungdomar med utvecklingsstörning en till varje elevs förutsättningar anpassad utbildning som så långt det är möjligt motsvarar den som ges i grundskolan och gymnasieskolan.

Särskolan omfattar obligatorisk särskola (grundsärskola och träningskola) samt gymnasiesärskola.

Läroplaner och kursplaner

Läroplanerna för den obligatoriska särskolan såväl som för gymnasiesärskolan är gemensamma med läroplanerna för grundskolan, Lpo 94 och läroplan för de frivilliga skolformerna, Lpf. Det finns särskilda kursplaner för grundsärskolan. Träningskolan har fem ämnesområden angivna och gymnasiesärskolan har nationella program där programmålen är beskrivna. Utöver nationella program finns specialutformade program och individuella program.

En samlad obligatorisk särskola med grundsärskole- och träningskolegrupper samt fritidshem för elever i särskolan finns vid Stenbergaskolan i Ljusne. Innan elev placeras där skall dock förutsättningarna för en inkluderad utbildning i elevens hemskola grundligt prövas.

Organisation

Obligatoriska särskolan

En av rektorerna i södra området har verksamhets- och personalansvar för särskolan i Ljusne. Därutöver har särskolans rektor att utifrån erforderliga utredningar att besluta om mottagande av elev i särskola. Detta gäller förutom alla elever som väljer särskolan i Ljusne, även de elever som fullföljer sin skolgång i särskola, inkluderad i sin hemskola. Eleven tillhör i sådana fall sin hemskola fullt ut i alla avseenden men särskolans rektor har ett områdesövergripande uppdrag att initiera och leda nätverk för att stödja ledning och pedagoger i pedagogiska frågor och kompetensutvecklingsfrågor.

Personalens kompetens

I särskolan tjänstgör i dagsläget både lärare samt pedagogiska assistenter. I samband med nyrekrytering skall dagens pedagogiska assistenter ersättas av lärare med specialpedagogisk utbildning. I den mån assistenter anställs skall inriktningen vara personlig assistent för elev med fysiskt funktionshinder.

Vid nyrekrytering av lärare till särskolan ställs krav på specialpedagogexamen alternativt annan relevant specialpedagogisk kompetens samt personlig mognad och fallenhet för uppdraget.

För lärare som redan tjänstgör i särskolan och som saknar specialpedagogexamen/likvärdig specialpedagogisk kompetens prövas behovet av kompetensutveckling i specialpedagogik vid upprättande av en kompetensutvecklingsplan inför fortsatt tjänst i särskolan.

Kompetenskrav för personliga assistenter i särskolan skall vara gymnasial utbildning med inriktning mot barn och fritid och eller genomgången omvårdnadsprogram.

Gymnasiesärskolan

Elever med utvecklingsstörning har rätt till gymnasiesärskola. Ansökan till gymnasiesärskolan skickas senast den 1 februari till rektor för särskolan i Söderhamn som i samråd med, en av gymnasiechefen, utsedd gymnasiektor, om mottagande i gymnasiesärskolan.

Söderhamns kommun köper gymnasiesärskoleutbildning av Bollnäs kommun men efter individuell bedömning och föräldrars och elevers önskemål kan gymnasieutbildningen att komma att anordnas inom ramen för det individuella programmet i hemkommunen. Efter beslut om mottagande i gymnasiesärskola är, av gymnasiechefen, utsedd rektor inom kontaktperson gentemot Höghammarskolan i Bollnäs.

Aktualisering – rätt till mottagande i särskola

Barn kan aktualiseras för skolformen särskola genom Barn- och ungdomspsykiatriska mottagningen (BUP), Barn- och ungdomshabiliteringen (BUH) eller genom Barn- och ungdomsnämndens (BUN) psykolog i samråd med barnets föräldrar, lärare och rektor.

Utredningar inför beslut om rätt till mottagande i särskola

Till ansökan om rätt till skolgång i särskola bifogas pedagogisk, psykologisk, medicinsk samt social utredning som underlag inför beslut av särskolans rektor.

Möjlighet att överklaga beslut

Möjlighet att överklaga beslut om mottagande i särskola hos Skolväsendets överklagandenämnd kan göras av barnets vårdnadshavare eller när det gäller en elev i gymnasiesärskola av eleven eller dennes företrädare.

Rätt till mottagande i särskola

Beslut om rätt till mottagande i särskola grundas på en helhetsbedömning av elevens förutsättningar, grundad på tidigare kunskap som finns om barnet, vårdnadshavarnas och förskolans/skolans iakttagelser av barnet, utvärdering av de stödåtgärder som genom åtgärdsprogram prövats samt de nödvändiga utredningar en helhetsbedömning förutsätter.

Utredningen ska enligt Skolverkets anvisningar omfatta områdena: pedagogisk, psykologisk, medicinsk samt social utredning och stödja rätten till särskola.

Aktuella blanketter som finns att hämta på kommunens hemsida

Beslut om mottagande i särskild undervisningsgrupp

Beslut om anpassad studiegång

Ansökan om rätt till mottagande i obligatorisk särskola

Ansökan om att tas emot i skolår 10 i den obligatoriska särskolan

Ansökan om rätt till mottagande i gymnasiesärskola

Ansökan om elevhemsboende under åk 3 i gymnasiesärskola

Förteckning över ansvariga tjänstemän för delar av denna plan – kommunens hemsida

Ansvariga för att blanketter finns uppdaterade och tillgängliga samt förteckning över ansvariga tjänstemän på hemsidan är utredningssekreterare IngMarie Sundling och rektor Gertrud Öjbrandt